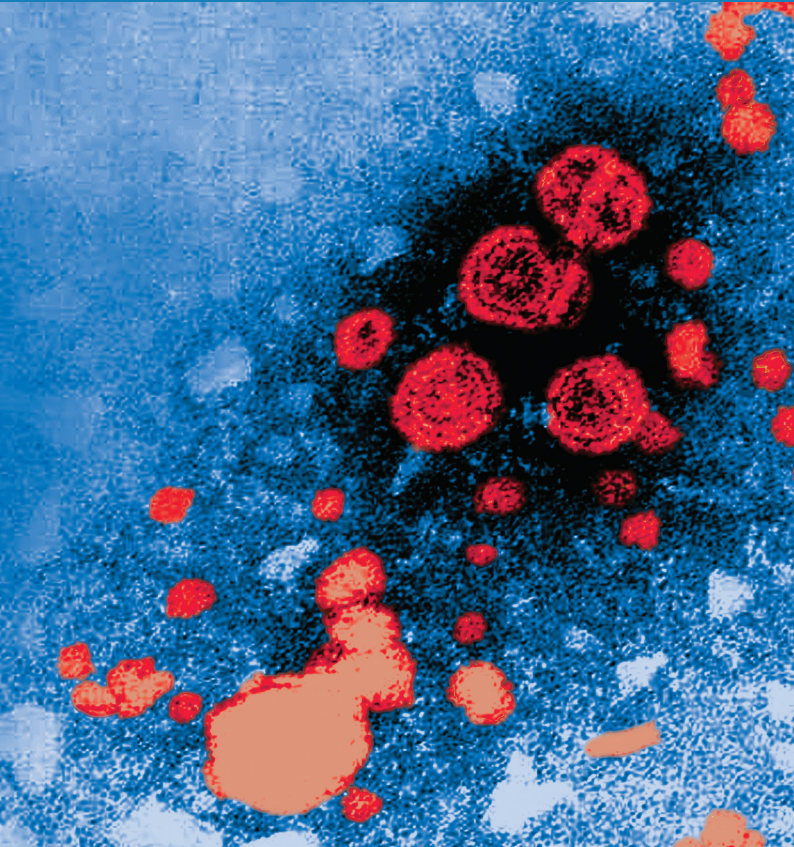

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Ulotka informacyjna

Deutsche Leberhilfe e. V.

Co to jest wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B)?

Wirusowe zapalenie wątroby typu B jest stanem zapalnym wątroby, wywoływanym zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu B. W przypadku zakażenia zdrowej osoby dorosłej wirusowe zapalenie wątroby typu B w około 95 % przypadków ulega samoistnie wyleczeniu w ciągu pierwszych sześciu miesięcy. Jednak u dzieci i osób z osłabionym układem odpornościowym prawdopodobieństwo samoistnego wyleczenia się wirusa jest znacznie mniejsze.

Po wyleczeniu wirusowego zapalenia wątroby typu B pozostaje się odpornym do końca życia. Osoby te nie potrzebują leków, chyba że ich układ odpornościowy jest poważnie osłabiony np. przez chemioterapię. U 5–10% dorosłych choroba pozostaje jednak w organizmie przez okres dłuższy niż sześć miesięcy. Od tego momentu infekcja ma charakter trwały, czyli przewlekły. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B często utrzymuje się przez całe życie, w rzadkich przypadkach po latach ulega jednak samoistnemu wyleczeniu. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B może uszkadzać wątrobę przez wiele lat i prowadzić do marskości lub raka wątroby. Dlatego ważne jest, aby pacjenci z przewlekłym wirusowym zapaleniem wątroby typu B zasięgali specjalistycznej porady lekarskiej.

Jak niebezpieczne jest wirusowe zapalenie wątroby typu B?

Jest to różne w zależności od osoby. U niektórych osób choroba postępuje łagodnie przez dziesięciolecia, przez co osoby nią dotknięte mogą się z nią zestarzeć. U innych osób stan zapalny może poważnie uszkodzić wątrobę w ciągu 5 do 50 lat, aż do rozwoju marskości wątroby (bliznowacenia wątroby). Może również rozwinąć się rak wątroby, który często jest trudny do wyleczenia. Te późne następstwa mogą być śmiertelne.

Regularne spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, otyłość lub inne choroby, takie jak AIDS, cukrzyca lub

inne wirusy zapalenia wątroby, mogą przyspieszyć szkodliwy przebieg przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Jak można się zarazić?

Wirusowe zapalenie wątroby typu B przenoszone jest głównie przez zakażoną krew. Jednak wirus występuje również w innych płynach ustrojowych, takich jak nasienie, płyn z pochwy, ślina i łzy.

Najczęstszymi drogami przenoszenia wirusa są poród (jeśli matka jest chora na wirusowe zapalenie wątroby typu B), stosunki seksualne bez zabezpieczenia i ura-

zy. Jeśli urządzenia nie są prawidłowo czyszczone, wirusowe zapalenie wątroby typu B może być również przenoszone podczas tatuowania, piercingu i za pośrednictwem instrumentów medycznych.

Jeśli ktoś w rodzinie choruje na wirusowe zapalenie wątroby typu B, cała rodzina powinna być zaszczepiona. Nie należy korzystać wspólnie z przyborów higienicznych (np. szczoteczek do zębów, żyletek, nożyczek do paznokci itp.), ponieważ mogą się do nich przykleić pozostałości krwi. Jeśli jeden z partnerów jest chory na wirusowe zapalenie wątroby typu B, a druga osoba nie jest jeszcze w pełni zaszczepiona,

należy również zachować ostrożność podczas seksu. Należy zawsze używać prezerwatywy. Nie jest jasne, czy wirusowe zapalenie wątroby typu B może być również przenoszone przez pocałunek. Jeśli partner jest skutecznie zaszczepiony, te środki ochronne nie są już konieczne.

W przypadku picia z tej samej butelki lub szklanki i korzystania z tych samych sztućców ryzyko zakażenia jest niewielkie.

Jak nie można się zarazić?

Nie można zarazić się przez kaszel lub kichanie, podanie ręki lub uścisk, jedzenie, korzystanie z tej samej toalety/ręcznika, o ile nie ma krwawiących ran lub śladów krwi. Pranie pacjentów z wirusowym zapaleniem wątroby typu B można prać normalnie.

Jak przebiega szczepienie?

Szczepienie przeprowadza się trzykrotnie:

1. szczepienie: dzień 0
2. szczepienie: po miesiącu
3. szczepienie: sześć miesięcy po pierwszym szczepieniu

Można również przeprowadzić przyspieszony program szczepień: 0, 7 i 21 dni.

Szczepionka jest wytwarzana sztucznie, jest dobrze tolerowana i nie zawiera żywych wirusów. Szczepienie jest skuteczne u ponad 90 % wszystkich osób. Można to stwierdzić na podstawie wytworzenia się wystarczającej ilości przeciwciał ochronnych (anty-HBs). Można stosować szczepionkę skojarzoną przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, co stanowi rozsądne rozszerzenie ochrony również przed wirusowym zapaleniem wątroby typu A i zwiększa skuteczność szczepienia. Szczepienie kosztuje 40–60 euro. Niemieckie kasy chorych pokrywają koszty szczepień m.in. noworodków, dzieci, młodzieży, osób z chorobami wątroby i członków rodziny osób zakażonych.

Jak można rozpoznać wirusowe zapalenie wątroby typu B?

Nie można samemu poczuć wirusa. Nie ma również jednoznacznych objawów. Wirusowe zapalenie wątroby typu B nie jest częścią normalnych badań laboratoryjnych u lekarza. Wirusa można wykryć tylko wtedy, gdy wykona się specjalne badanie krwi, dokładnie pod kątem jego obecności. Najważniejszą wartością jest przy tym antygen HBs (HBsAg). Jeśli jest on obecny („HBsAg dodatni”), występuje wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Różne objawy mogą wskazywać na chorobę wątroby lub pęcherzyka żółciowego. Nie są one jednak dowodem na występowanie wirusowego zapalenia wątroby typu B:

- ciągłe zmęczenie
- zaburzenia koncentracji
- uczucie ucisku w prawej części nadbrzusza
- świąd
- stolec barwy gliniastej i piwno-brązowy mocz
- utrata apetytu
- wstręt do niektórych pokarmów, zwłaszcza mięsa
- zmiany masy ciała
- nudności i wymioty
- wzdęty brzuch
- krwawienia z nosa i siniaki
- zażółcenie skóry lub oczu
- częste bóle mięśni i stawów
- u mężczyzn: mniejsze owłosienie na klatce piersiowej lub brzuchu

Jeśli wartości parametrów wątrobowych we krwi są podwyższone, może to być również pierwszy sygnał, że coś jest nie tak z wątrobą.

Co robić w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B?

Należy poprosić lekarza o wyjaśnienie sytuacji. Najważniejsze pytanie brzmi: obserwować czy leczyć? Niektórzy pacjenci potrzebują terapii, inni powinni raczej poczekać.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy od zakażenia („ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B”) układ odpornościowy nadal może samoistnie wyleczyć wirusa; leki nie mają znaczenia w tej wczesnej fazie i nie zwiększają szans na samoistne wyleczenie. Z tego powodu w przypadku „ostrego” (nowego) zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B nie podaje się żadnych leków, chyba że zakażenie jest bardzo poważne i grozi niewydolnością wątroby (mniej niż 1 %).

Jeśli wirusowe zapalenie wątroby typu B utrzymuje się dłużej w organizmie, ma ono charakter przewlekły. U niektórych pacjentów choroba przebiega łagodnie, u innych dochodzi do uszkodzenia wątroby. Nawet jeśli przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B przebiega spokojnie, niezbędne jest regularne kontrolowanie, ponieważ stan może ulec zmianie i może rozwinąć się rak wątroby.

Dostępne obecnie leki mogą przekształcić „agresywne” przewlekłe zapalenie wątroby typu B w „spokojne” zapalenie wątroby typu B, ale z reguły nie mogą go wyleczyć. Prowadzone są badania nad lepszymi metodami leczenia.

Rzadko dochodzi do wyleczenia. Wirus znika przy tym z krwi, pozostawiając jedynie przeciwciała jako reakcję układu odpornościowego (antygen HBs ujemny, anty-HBc dodatni, anty-HBs często również dodatni). Jednak DNA wirusa pozostaje w komórkach wątroby na całe życie. W przypadku znacznego niedoboru odporności (np. chemioterapia, immunosupresja lub AIDS) nawet „wyleczone” wirusowe zapalenie wątroby typu B może ponownie się uaktywnić i przybrać bardzo ciężki przebieg; można jednak temu zapobiec poprzez profilaktyczną terapię przeciwwirusową.

Obecnie dostępne leki przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B

Obecnie dostępne są dwa różne rodzaje leczenia: tabletki lub zastrzyki interferonu.

Tabletki (analogi nukleozydów lub nukleotydów) przyjmuje się raz dziennie i hamują one replikację wirusa. Leczenie jest zwykle bardzo dobrze tolerowane, ale trwa wiele lat, a nawet całe życie.

Bardzo ważne: nie wolno zapomnieć o tabletkach, nawet jeśli nie odczuwa się żadnej różnicy! Wirus zapalenia wątroby typu B może stać się oporny, przez co lek przestaje być skuteczny. Ryzyko to jest szczególnie wysokie w przypadku nieregularnego przyjmowania tabletek. Jeśli wirus stanie się oporny, może ponownie się namnażać i uszkodzić wątrobę. Dlatego ważne jest, aby regularnie mierzyć miano wirusa podczas leczenia. W przypadku oporności należy dostosować leczenie, dodając inny lek lub zmieniając lek.

Peg-interferon alfa podaje się raz w tygodniu jako zastrzyk podskórny. Leczenie stymuluje układ odpornościowy, aby mógł opanować infekcję. Leczenie trwa zwykle rok. Mogą wystąpić działania niepożądane, takie jak objawy grypy, depresja i zmiany w morfologii krwi. W przypadku przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B występującego w Niemczech szanse powodzenia są niskie, dlatego leczenie oparte na interferonie jest rzadko stosowane.

Na co należy zwracać jeszcze uwagę?

Należy zapytać lekarza, jak często należy się badać. Nawet jeśli wirusowe zapalenie wątroby typu B ma łagodny przebieg, należy je regularnie kontrolować.

W szczególnych sytuacjach, takich jak ciąża lub leczenie immunosupresyjne, konieczne może być zastosowanie środków profilaktycznych, które należy omówić z lekarzem.

Nie ma specjalnej diety stosowanej w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B. Zalecana jest jednak ogólnie zdrowa dieta. Ważne jest, aby nie pić alkoholu. Jeśli ktoś ma do czynienia z krwią osoby zakażonej, np. lekarze, należy poinformować ich o wirusowym zapaleniu wątroby typu B. Więcej informacji można uzyskać w stowarzyszeniu Deutsche Leberhilfe e. V., które oferuje również dla osób niebędących członkami niewiążące pierwsze konsultacje. Mówimy w języku niemieckim i angielskim.

Deutsche Leberhilfe e. V.

Krieler Str. 100

50935 Köln

Telefon: 0221/2829980

Faks: 0221/2829981

e-mail: info@leberhilfe.org

Strona internetowa: www.leberhilfe.org

Wydawca:

© 2025 Deutsche Leberhilfe e.V.

Redakcja: Ingo van Thiel

Konsultacja: Prof. Dr. med. Christoph Sarrazin

Dziękujemy DAK Gesundheit za wsparcie tej ulotki informacyjnej.